

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 14. oktober 2024

Sak 2024/392 - Stiftelsen Norsk Luftambulans - org.nr. 939 483 136 - klage over vedtak om delvis godkjent søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og varamedlem Dagrund Haider

Sakens bakgrunn

- (1) Stiftelsen Norsk Luftambulans (klager) søkte 29. juni 2023 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 21 343 163 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet innvilget søknaden 20. desember 2023, men reduserte søknadsgrunnlaget med 4 801 000 kroner, for driftskostnader knyttet til en videoløsning kalt «Hjelp 113 Video» som er utviklet av Stiftelsen Norsk Luftambulans. Det korrigerte søknadsgrunnlaget medførte at innvilget kompensasjonsbeløp ble redusert med 288 060 kroner til 21 055 103 kroner.
- (3) Lotteritilsynet begrunnet reduksjonen med at driftskostnader tilknyttet videoløsningen «Hjelp 113 Video» ble trukket fra søknadsgrunnlaget. Videoløsningen blir benyttet av 80 legevaktsentraler og 10 AMK-sentraler i pasientbehandling, og tilsynet vurderer derfor at videoløsningen er virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode.
- (4) Klager påklaget vedtaket 22. januar 2024. Det vises til at videoløsningen «Hjelp 113 Video» er en enveis videoløsning der AMK-sentraler og legevaktsentraler kan se video fra skadestedet på innringers telefon slik at helsepersonell får en bedre forståelse av skadesituasjonen. Formålet med videoløsningen er å komme pasienter til gode ved å sikre bedre helsehjelp. Løsningen kan bare benyttes ved samtykke fra innringer, og AMK- og legevaktsentraler kan ikke pålegge innringer å benytte løsningen. Klager anfører videre at videoløsningen utelukkende er utviklet og finansiert med innsamlede midler fra stiftelsens støttemedlemmer. Klager har ikke mottatt noen form for offentlig støtte for å utvikle videoløsningen, og løsningen er heller ikke utviklet på bestilling fra en offentlig etat. Klager anfører at selv om videoløsningen benyttes av AMK-sentraler og legevaktsentraler er løsningen i seg selv ikke en lovpålagt helsetjeneste, men et verktøy som skal komme pasientene til gode. Klager viser også til at stiftelsen ikke mottar betaling for AMK-sentralene og legevaktsentralene sin bruk.
- (5) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 19. mars 2024 til Lotterinemnda for behandling.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (6) Ernst & Young Advokatfirma AS sendte 12. april 2024 merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda på vegne av klager. Klager viser til at Lotteritilsynet ikke i tilstrekkelig grad har vektlagt at videoløsningen ikke er finansiert av offentlige midler. Klager mener at dette er et tungtveiende moment i tidligere praksis fra Lotterinemnda.
- (7) Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (8) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (9) Ved søknad etter forenklet modell følger det av forskriften § 7 at søknadsgrunnlaget skal beregnes av totale driftskostnader etter avgrensning og poster det skal gjøres fradrag for, jf. andre ledd og § 6.
- (10) Forskriften § 6 bokstav a fastsetter at det ikke ytes kompensasjon for kostnader som faller utenfor den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten eller er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd.
- (11) Det fremgår av forskriften § 3 tredje ledd bokstav f at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon for virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode.
- (12) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (13) Stiftelsen Norsk Luftambulanse sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 20. desember 2023 om delvis godkjent søknad om merverdiavgiftskompensasjon.
- (14) Lotteritilsynet har avgrenset mot driftskostnader knyttet til utviklingen av videoløsningen «Hjelp 113 Video» med den begrunnelse av løsningen kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.
- (15) Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav e og f at det ikke gis kompensasjon til virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode, og heller ikke til virksomhet hvor det offentlige kan påvirke eller legge føringer for virksomheten. Regelen er utformet for at merverdiavgiftskompensasjonsordningen ikke skal kompensere momskostnader til virksomhet som er ment å være en offentlig oppgave.
- (16) Begrepet «offentlige oppgaver» er ikke nærmere definert i forskriften. Det er derfor et spørsmål om offentlige oppgaver kun skal gjelde oppgaver som ved lov eller forskrift er lagt til det offentlige, eller om ordlyden også skal gjelde der det offentlige har et mer overordnet ansvar. Når lovgiver ikke har gitt noen føringer for tolkningen av ordlyden tilsier hensynet til forutberegnelighet at man bør være forsiktig med å tolke ordlyden for vidt, slik at utgangspunktet må være at det er lovbestemte oppgaver som omfattes av ordlyden. Likevel kan finansieringsmodell eller andre styringsforhold være et moment i retning av at det er en offentlig oppgave.

- (17) Når det gjelder forskriften § 3 tredje ledd bokstav f, er dette en kodifisering av praksis utviklet i forbindelse med tidligere gjeldende forskrift § 5 tredje ledd bokstav a. Kulturdepartementet omtalte denne bestemmelsen i brev til Lotteritilsynet 12. mai 2011, og uttalte der at:

«Intensjonen bak begrensningen i forskriftens § 5 tredje ledd er at organisasjoner der det offentlige har en sterk grad av involvering faller utenfor ordningen. Med sterk grad av involvering menes for eksempel at majoriteten av styremedlemmer oppnevnes av det offentlige eller at det offentlige legger sterke føringer for driften. Med sterke føringer for driften menes at det offentlige ønsker å oppnå spesifikke mål med sin involvering og finansiering.»

- (18) Lotterinemnda legger til grunn at et tilskuddsbrev kan være et eksempel på et dokument som kan legge sterke føringer for driften. Videre er det en slik sammenheng mellom bokstav e og f og formålet med bestemmelsen, at det er naturlig at finansiering og finansieringsmodell også kan være et relevant moment å vektlegge ved vurderingen av om en virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode, se for eksempel sak 2023/1163. Denne saken gjelder bestemmelsen i pengespilloven, men vurderingen vil også være relevant etter reglene om merverdiavgiftskompensasjon. I denne saken la nemnda særlig vekt på at det er opprettet en egen tilskuddsordning rettet mot drift og etablering av fontenehus i Norge, og at det er satt av egne midler til ordningen i statsbudsjettet. Tilskuddsordningen stiller også omfattende og detaljerte krav om ordningens måloppnåelse. Dette må etter nemndas syn være relevant i vurderingen av om virksomheten kommer offentlige oppgaver til gode.

- (19) Det følger av klagers årsberetning side 2 at stiftelsens formål er:

«å fremme avansert prehospitalet akuttmedisin. Alt vi gjør, gjør vi for å redde flere liv og begrense følgene av akutt, alvorlig sykdom og skade. SNLA leder an utviklingen for at alle i Norge skal få raskere og riktigere avansert akuttmedisinsk behandling utenfor sykehus, og at hele redningskjeden støtter opp under dette»

- (20) Kommuner og regionale helseforetak plikter å tilby befolkningen forsvarlige og koordinerte akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus, jf. forskrift 20. mars 2015 nr. 231 om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv. (akuttmedisinforskriften) § 1.

- (21) Klager har utviklet videoløsningen «Hjelp 113 Video» for å sikre pasienter bedre og raskere helsehjelp. Videoløsningen gjør at AMK-sentraler og legevaktsentraler i akuttmedisinske situasjoner kan se video fra skadestedet på innringers telefon, slik at helsepersonell får en mer presis forståelse av skadesituasjonen. Det er åpenbart en nær sammenheng mellom klagers formålsbestemmelse og det offentliges arbeid med å tilby befolkningen forsvarlige og koordinerte akuttmedisinske tjenester. Det følger av klagers nettside at målet er at løsningen skal bidra til å styrke den akuttmedisinske kjeden i samarbeid med det offentlige fagmiljøet.

- (22) Lotterinemnda vurderer imidlertid at innovasjonsarbeid og utvikling av digitale løsninger i den hensikt å styrke det akuttmedisinske tilbudet ikke er en lovpålagt oppgave som det offentlige selv måtte ha utviklet. Nemnda har i den forbindelse vektlagt at videoløsningen er utviklet på klagers eget initiativ, og ikke på bestilling av det offentlige. Utviklingen av videoløsningen er også fullt ut finansiert av stiftelsens egne midler.

- (23) Lotterinemnda legger derfor til grunn at klagers virksomhet knyttet til videløsningen «Hjelp 113 Video» ikke omfattes av forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.
- (24) Lotteritilsynet hadde ikke grunnlag for å avgrense søknadsgrunnlaget med 4 801 000 kroner, som er andel driftskostnader knyttet til å utvikle videoløsningen. Nemnda legger til grunn at de øvrige vilkårene for kompensasjon er oppfylt, og at klager skal tilkjennes hele det omsøkte beløpet på 21 343 163 kroner.

Konklusjon

- (25) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak oppheves.

Vedtak

Klagen tas til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur